

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Університет Жирони (Іспанія)
Університет Орадя (Румунія)
КЗ «Харківський обласний центр туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій
учнівської молоді» Харківської обласної ради

РЕГІОН - 2025:

СТРАТЕГІЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(20 листопада 2025 року, м. Харків)

Харків
2025

*Реєстраційне посвідчення в УкрІНТЕІ МОН України
(№ 725 від 09 грудня 2024 р.)*

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 30 від 24.11.2025 р.).*

Редакційна колегія: Л.М. Немець, д. геогр. н., проф. (голова редакційної колегії); Н. Елізбарашвілі, д. геогр. н., проф.; С.В. Костріков, д. геогр. н., проф.; К.О. Кравченко, к. геогр. н., доц.; К.В. Мезенцев, д. геогр. н., проф.; Ч. Морар, PhD, доц.; Г.П. Підгрушний, д. геогр. н., ст. наук. співроб.; К.Ю. Сегіда, д. геогр. н., проф.; Дж.В. Субірос, PhD, проф.

Адреса редакційної колегії: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Немця, к. 3-62, e-mail: conference.region@gmail.com.

Регіон – 2025: стратегія оптимального розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20 листопада 2025 р.) / Гол. ред. колегії Л.М. Немець. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. – 298 с.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Регіон – 2025: стратегія оптимального розвитку» представлено тези доповідей, які розкривають сучасні проблеми регіонального розвитку, зокрема економічні трансформації, соціально-демографічні та екологічні виклики. Важливе місце займає наукова проблематика, пов'язана з розвитком міст, геоплануванням, міською політикою.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Матеріали пройшли внутрішнє рецензування.

© Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна,
оформлення, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Микола Барановський

Території України з низьким рівнем соціально-економічного розвитку:
підходи до ідентифікації, результати 10

Мирослава Влах

Суспільно-географічні засади концептуалізації поняття «підприємство»:
теоретико-методологічний аспект 12

Денис Волков, Людмила Ключко

Аналіз мультиплікативного ефекту будівельної індустрії на суміжні галузі .. 15

Артем Гавріков

Сучасне бачення продовольчої безпеки: від класичних теорій до реалій
воєнного часу 23

Володимир Грицевич

Кількісна оцінка економіко-географічних потенціалів регіонального
розвитку 25

Олександр Деменко, Юрій Кандиба

Трансформація транспортної системи України під час повномасштабного
вторгнення 28

Наталія Добровольська

Використання космічних знімків програми Copernicus у шкільній та
позашкільній краєзнавчій роботі 31

Данило Жевноватченко, Юрій Кандиба

Відновлення АПК Харківської області після війни: уроки німецького
досвіду..... 34

**Сергій Запотоцький, Ольга Левицька, Вікторія Запотоцька,
Гліб Матюнін**

Залізничний транспорт України в умовах війни: втрати, виклики та
стратегічні напрями відбудови 37

Володимир Казаков, Вікторія Пацюк

Європейський досвід реалізації проєктів індустріального туризму та його
адаптація для України 41

Павло Кобилін

Сільське господарство як функціональна складова соціогеосистеми 44

Сергій Колосов

Розвиток аграрного експорту як драйвера економічного зростання України 47

Ірина Гаврікова

Особливості реалізації програми тимчасового захисту для українців: кейс Румунії	194
---	-----

СЕКЦІЯ 3

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Катерина Сегіда, Людмила Нємець, Сергій Костріков

Підготовка фахівців для відновлення природного середовища в аспекті євроінтеграції: бачення географів-суспільників	198
--	-----

Вікторія Горбач

Підходи до формування кліматично нейтрального та стійкого сільського господарства	202
---	-----

Богдан Зелінський

Ефективне використання дощової та талої води як інструменту адаптації до змін клімату: глобальний досвід та його адаптація в місті Луцьк	205
--	-----

Алла Омельченко, Юлія Шпильова

Екологічна складова якості життя населення	208
--	-----

Оксана Перхач, Іван Ровенчак

Водокористування у світі в контексті цілей сталого розвитку	210
---	-----

Максим Рожнов

Соціально-географічне дослідження заповідних територій України в умовах воєнного та повоєнного відновлення	212
--	-----

Віктор Стець, Людмила Ключко

Адаптація до змін клімату у місті Харків та Харківській області	215
---	-----

Наталія Шерстюк

Модель переміщення скиду високомінералізованих шахтних вод у річці Інгулець	219
---	-----

СЕКЦІЯ 4

МІСЬКИЙ РОЗВИТОК, ГЕОПЛАНУВАННЯ ТА МІСЬКА ПОЛІТИКА

Людмила Нємець, Катерина Кравченко, Катерина Сегіда,

Наталія Гусєва

Урбаністичний напрям суспільно-географічних досліджень: виклики та перспективи підготовки фахівців з відновлення міських територій	222
--	-----

Віктор Безрук, Сергій Костріков

Трансформація моделей міського довкілля в методичні рамки «Нового європейського баухаузу»	227
---	-----

Олександр Бейдик

Структура і безпека столичного міста під час військової агресії	230
---	-----

Юрій Борсук Географічні аспекти планування руху пасажирських поїздів у межах України	234
Дар'я Венгрин Міжнародний досвід відновлення урбаністичного простору у повоєнний період	237
Софія Єлагіна Інтеграція принципів сталого розвитку в післявоєнну житлову політику України	240
Галина Круль Містобудівні аспекти розміщення готелів: від центру до передмістя (на прикладі м. Чернівці)	243
Максим Куліковський Міський простір як інструмент соціальної інтеграції: ревіталізація публічних просторів у громадах, що приймають ВПО	246
Костянтин Мезенцев, Кирил Дехтєрьов Імпульси розвитку чи точки розбалансування: вплив нових житлових комплексів на трансформацію міського простору	249
Надія Огійчук Інтегроване планування міського розвитку як інструмент реагування на сучасні виклики і загрози	252
Ірина Остапчук, Катерина Складанюк Проектування туристично-інформаційного центру Кривого Рогу як складова управління якістю туристичних послуг	255
Вікторія Пацюк, Ксенія Токаюк Регенерація відвалів у контексті сталого міського розвитку: досвід Криворіжжя	258
Григорій Підгзушний, Наталія Провотар Поліцентричність метрополісних регіонів для забезпечення сталого просторового розвитку	261
Владислав Рябоконт Відновлення та розвиток транспортної інфраструктури міста після бойових дій	263
Анастасія Савченко, Сергій Костріков Смарт-урбаністика: цифрові рішення для розвитку міст (на прикладі міста Харків)	265
Анастасія Сіліна Допоміжні міські простори як чинник реалізації концепції «15-хвилинного міста»	268

МІСТОБУДІВНІ АСПЕКТИ РОЗМІЩЕННЯ ГОТЕЛІВ: ВІД ЦЕНТРУ ДО ПЕРЕДМІСТЯ (на прикладі м. Чернівці)

Галина Круль

g.krul@chnu.edu.ua

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

Функціональне призначення готелів істотно впливає на вибір їхнього місця розташування у планувальній структурі будь-якого міста. Аналіз розміщення готелів у великих містах дозволяє виділити п'ять характерних прийомів їхнього розташування: в центрі міста; на територіях, прилеглих до центру; в центрі житлових районів і мікрорайонів; на «порозі» міста (на в'їзді); за межами міста (передмістя) [1, 2].

Актуальність дослідження сучасних тенденцій розташування закладів розміщення зумовлена такими факторами: збереженням тенденції до централізації, здорожчанням вартості землі та відсутністю ділянок, придатних для нового будівництва, децентралізацією, спричиненою попередніми чинниками, розвитком готелів як багатофункціональних центрів тощо. На прикладі м. Чернівці проаналізуємо залежність розміщення готелів від функціонального призначення та вищезазначених факторів.

Входження Буковини до складу Австрійської імперії створило передумови для перетворення Чернівців з невеликого торгового містечка із митницею у культурну столицю провінції з театром, університетом, готелями, кав'ярнями, рестораціями, різноманітними розважальними закладами. Тенденція до розташування готелів у центрі міста була започаткована ще в другій половині XIX – на поч. XX ст., коли на центральній площі Ринок (Ringplatz) знаходилося 7 готелів (Goldener Löwe, Schwarzer Adler, Belle Vie, Paris, Drei Kronen, Weiß), призначення яких фокусувалось на обслуговуванні різних за статками торговців у базарні дні. Подальша перебудова змінила їх призначення – вони перетворились на місця культурних зустрічей, тут зупинялись найповажніші гості міста. Більшість із тогочасних готельних будівель сьогодні змінила свій функціонал, ставши освітніми закладами, житловими і громадськими будівлями. Проте і досі розміщення готелів у історичному центрі міста вважається найефективнішим, оскільки ця частина, як правило, має найкраще транспортне сполучення з усіма районами та основними комунікаціями. Окрім цього, саме тут зосереджені архітектурні та історичні пам'ятки, заради яких туристи приїжджають до Чернівців. Всі об'єкти знаходяться в пішохідній доступності, що дозволяє істотно економити час. Тож розміщення готелів саме в центральній частині міста залишається в пріоритеті. Прикладами таких закладів можуть слугувати готелі *Allure Inn*, *Victoria De Luxe*, *Central Magnat Cinema*, *Magnat Lux*, *Георг Палац*, *Панський двір*, *Кнаус* та ін. Цільовою аудиторією цих

готелів зазвичай є туристи, які приїжджають з пізнавальною чи діловою метою.

Розміщення закладів гостинності на територіях прилеглих до центру, має низку переваг, розташовуючись на головних вулицях міста, в межах 1-3 км від ядра міста, маючи зручну транспортну доступність до центру і комунікацій (залізничного та автовокзалу), проте в більш просторих і комфортних зонах. Наприклад, розташування готелів *Буковина*, *Grand Royal*, *Coin Apartment & Poshtel*, *Premium* поруч із парком, ботанічним садом, стадіоном, літнім театром, льодовим майданчиком, розважальним комплексом *Бартка* та популярним закладами харчування *Yoki* та *Шо-Шо* підвищує попит на них серед туристів, незалежно від їхньої мети перебування у Чернівцях.

Сучасні готелі – багатофункціональні комплекси, що надають не тільки послуги ночівлі і харчування, але й пропонують просторі конференц-зали для різних подій, широкий спектр СПА-процедур, басейни, сауни тощо, компенсуючи в такий спосіб віддаленість від центру. Свого часу саме такі готельні комплекси виступили композиційними центрами нових житлових мікрорайонів – *Черемош*, *Турист*, *Gold Georg Palace*, *Арбат*, *Бульвар*, *Дельта* та ін. Проте перші два втратили привабливість для туристів з тих чи інших причин (банкрутство, застаріла матеріально-технічна база, відсутність реновації тощо), інші – змінили цільову аудиторію (надають послуги розміщення внутрішньо переміщеним особам, військовим під час реабілітації чи відпустки та ін.). Найбільшим за розмахом будівництва, поверховістю, номерним фондом з-поміж зазначених вище був готель Черемош, який входив до складу Інтуриста і за радянських часів був транзитною точкою в екскурсійних турах до Європи. А розміщення в «зеленій зоні» Чернівців (поруч із парком *Жовтневим*) підвищувало привабливість. На жаль, попри всі переваги місця розташування, відсутність організованих туристів, економічні проблеми призвели до занепаду комплексу.

Розміщення готелів на «порозі» міста має свою специфіку. Зазвичай вони призначені для автотуристів, метою яких є суто ночівля перед подальшою мандрівкою. Як правило, вони розташовуються на основних автомагістралях міста, в зоні в'їзду до міста або поблизу об'їзної траси (готелі *Корал*, *Оазис*, *Мрія*, мотель *Євро*, *Inn Sport* та ін.) Здебільшого вони є невеликими за розмірами, пропонують незначний обсяг додаткових послуг, окрім ночівлі і харчування, за помірними цінами. Невід'ємною умовою ділянки повинні бути зручні місця для з'їзду із транспортних артерій і хороша видимість будівлі на далеких підступах до неї, наявність автостоянки.

Замість розташування готелів створює певні труднощі, пов'язані із доступністю до центру міста, проте може бути привабливим для відпочинку, оскільки здебільшого такі заклади гостинності розміщені в мальовничій місцевості (готельно-ресторанні комплекси *Орлине гніздо*, *Панорама* розташовані на г. Цецино), чи в приміській зоні Чернівців із достатньою територією, що дозволяє облаштувати альтанки, басейни з відпочинковою зоною, контактні зоопарки, спортивні та ігрові майданчики тощо (ГРК *Ріволі*, *Колвік*, *Шале*, *Аква-Плюс*, *Сонячна Долина* та ін.). Наявність цих переваг створює передумови для тривалого відпочинку мешканців та гостей Чернівців. Перелік послуг у таких комплексах не обмежується тільки ночівлею і

харчуванням, а доповнюється широким спектром розваг. Досить часто саме такі ГРК обирають для проведення сімейних банкетів, ділових заходів, корпоративів, тривалого відпочинку. Підвищена вимогливість гостей передбачає найвищий рівень сервісу за вищими від середніх цінами.

Проаналізувавши модель розташування готелів у забудові міста (на прикладі м. Чернівці), можна виділити переваги і недоліки розміщення закладів гостинності в центрі і на територіях прилеглих до центру, оскільки інші три прийоми мають свою вузьку цільову аудиторію, зазвичай не пов'язану з туристичною метою. Отже, переваги в центрі міста є очевидними і стосуються транспортної доступності, туристичної привабливості та економії часу, в другому випадку до переваг віднесемо наявність придатних для будівництва територій, нижчу вартість землі, вищу комфортність середовища, відносно невелике шумове забруднення. До недоліків місця розташування готелів в центральній частині віднесемо високу вартість землі, складність виділення ділянок для будівництва, зношеність інфраструктури, ускладненість під'їздів, відсутність місць для паркування, екологічний дискомфорт. Незважаючи на ці мінуси, в історичній частині Чернівців з'явилися нові готелі (*Victoria De Luxe*, *Панський двір*) і будуються ще. Для їхнього будівництва доводиться зносити існуючі старі будівлі, а оскільки вони не завжди розташовані на основних транспортних магістралях, це створює проблеми із навігацією і доступністю цих закладів не тільки для туристів, але й для екстрених служб.

Таким чином, сучасний розвиток готельної інфраструктури в містах, зокрема у Чернівцях, є багатовекторним і балансує між історичною перевагою центрального розташування та прагненням до економічно обґрунтованої децентралізації, де кожен прийом розміщення задовольняє потреби своєї вузької цільової аудиторії.

Список використаних джерел:

1. Круль Г.Я. *Основи готельної справи. Навч. посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 368 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/945>
2. Круль Г.Я., Заячук О.Г. *Організація і технологія надання послуг гостинності: навчальний посібник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 488 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4910>

Наукове видання

РЕГІОН – 2025: СТРАТЕГІЯ ОПТИМАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20 листопада 2025 року, м. Харків)

Збірник наукових праць

Українською, англійською мовами

Відповідальний за випуск: *Ю. Кандиба*

Комп'ютерне верстання: *Ю. Кандиба*

Підписано до друку 27.11.2025 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 17,1. Обл.-вид. арк. 19,9.
Наклад 50 пр. Ціна договірна.

61022, Харків, майдан Свободи, 4
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.09.